

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

INTERNÍ ODDĚLENÍ

Primář: MUDr. Martin Florián

interna@nemorako.cz

ST IN01/2018

INFORMOVANÝ SOUHLAS S POSKYTNUTÍM ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB A PROVEDENÍM ZDRAVOTNÍCH VÝKONŮ

ZAVEDENÍ CENTRÁLNÍHO ŽILNÍHO KATÉTRU

Vážená paní, Vážený pane,

pro zajištění podání léků a tekutin Vám bylo indikováno zavedení centrálního žilního katétru. Před tímto výkonem budete ošetřujícím lékařem informován/a o zamýšleném výkonu, možnostech postupu, možných komplikacích, rizicích a ev. následcích.

Tento materiál by Vám měl podat základní informace o průběhu zavedení centrálního žilního katétru.

ÚČEL A POVAHA VÝKONU

Předpokladem podávání léků a tekutin přímo do cévního systému je vytvoření cévního přístupu. Není-li dostačující cévní přístup z periferní žíly například na předloktí, musí se přistoupit ke vstupu do některé z velkých žil, to je k zavedení centrálního žilního katétru.

Centrální žilní katétr je tenká trubička vyrobená ze speciální měkké umělé hmoty v různých provedeních. Obvykle se centrální žilní katétr zavádí do hluboké krční žíly (vena jugularis interna) nebo podklíčkové žíly (vena subclavia), méně často pak do stehenní žíly (vena femoralis). Výkon se provádí vleže na lůžku. Nejdříve se oblast ošetří desinfekčním přípravkem, poté se okolí zakryje sterilními rouškami. Následuje místní znecitlivění oblasti vstupu. Žíla se nejprve napíchne silnější jehlou, kterou se do ní zavede ohebný zavaděč (vodič). Pak se jehla odstraní a po zavaděči (vodiči) se navlékne dilatátor k vytvoření podkožního kanálu. Dilatátor je umělohmotná trubička, která umožní rozšíření (roztlačení) tkání tak, aby se vytvořila cesta pro zavedení silnějšího žilního katétru. Dilatátor se následně odstraní a po zavaděči (vodiči) se zavede vlastní katétr. Ten se pak stehy fixuje (přišije) ke kůži, aby nedošlo k jeho povysunutí ze žíly. Poté se místo vstupu katétru do podkoží sterilně kryje.

Zavedení centrálního žilního katétru se provádí většinou v místním umrtvení a je minimálně bolestivé. Katétr se ponechává jen dny, výjimečně týdny. Pouze katetry protažené tunelem a opatřené speciální manžetou jsou upraveny k dlouhodobému použití.

OČEKÁVANÝ PŘÍNOS VÝKONU

Centrální žilní katétr umožní zajistit cestu pro rychlou náhradu krevních ztrát a ztrát tekutin, měření náplně krevního oběhu, přímý vstup do srdečního oddílu prostřednictvím cévního řečiště, měření přesné bilance tekutin nebo zavedení dočasné srdeční stimulace.

RIZIKA A KOMPLIKACE

I když se jedná o poměrně bezpečný způsob cévního přístupu, mohou se při zavádění katétru vyskytnout některé komplikace. Při neúspěšném napíchnutí hluboké krční žíly nebo podklíčkové žíly se vzácně může punktovat pleurální (pohrudniční) dutina s následným rozvojem pneumotoraxu (opouzdřené vzduchové kapsy v hrudní dutině – mezi plící a hrudní stěnou). Může dojít k poškození napichované žíly či tepny s touto žílou sousedící a ke krvácení při jejich poranění. Ve velmi vzácném případě může katétrelem při jeho otevření vniknout do žil a tím i do srdce vzduch, což může způsobit nebezpečnou vzduchovou embolii, která v extrémním případě může ohrozit život.

Mezi nejčastější komplikace související s ponechaným centrálním žilním katétrelem patří:

1. krvácení
2. trombóza tedy ucpaní katétru i části cévy krevní sraženinou
3. infekci v okolí katétru
4. vstup choroboplodných zárodků do krevního oběhu s rozvojem těžkého zánětlivého stavu (sepsy)
5. vypadnutí katétru při uvolnění fixujících stehů

V případě obtíží je důležité lékaře vždy upozornit, a to obzvláště na bolesti nebo dušnost.

POUČENÍ O ALTERNATIVÁCH NAVRŽENÉHO VÝKONU

Alternativou je opakované zavedení infuzí do periferních žil, které ale nemusí být dostatečnou náhradou, a ne vždy je uskutečnitelné. U některých typů léků periferní žíla nemůže být použita, protože by došlo k jejímu poškození a vždy musí být použita pouze centrální velká žíla.

OMEZENÍ V OBVYKLÉM ZPŮSOBU ŽIVOTA

Je nutné sterilní krytí katétru obvazem. Je důležité zamezit přístupu infekce do krevního řečiště, je rizikové neodborně rozpojovat katétr a manipulovat s ním. Do místa vpichu nesmí být aplikovány žádné masti, krémy, mýdla apod.

LÉČEBNÝ REŽIM, PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ, KONTROLNÍ VÝKONY

Po zavedení katétru je nutné kontrolní rentgenové vyšetření k potvrzení správnosti jeho polohy. Během doby, kdy je katétr zavedený, je nutné dodržovat přísná hygienická opatření, aby se minimalizovalo riziko zanášení katétru, jsou nutné pravidelné kontroly místa vpichu. Manipulace s katétrelem a jeho převazy musejí probíhat za sterilních podmínek.

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

---

PŘED PODPISEM INFORMOVANÉHO SOUHLASU SE PROSÍM ZEPTEJTE NA VŠECHNO, CO SE VÁM ZDÁ DŮLEŽITÉ!

Přejeme Vám co nejkratší a ničím nekomplikovaný pobyt v našem zdravotnickém zařízení.

Jméno pacienta: .....

Rodné č: .....

Poučení poskytl a případné doplňující informace zodpověděl:

(Razítko a podpis lékaře)

Prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod zdravotního výkonu, způsob jeho provedení, a byl/a jsem obeznámen/a s možnými riziky a komplikacemi navržených zdravotních výkonů a jejich alternativ. Byl/a jsem také poučen/a o svém právu klást otázky a svobodně se rozhodnout, zda s navrženou zdravotní službou či zdravotním výkonem souhlasím či nikoli. Prohlašuji, že podaným informacím rozumím, nemám žádné další otázky, ani nejasnosti, a vyslovuji svůj svobodný informovaný souhlas s uvedenými zdravotními službami a výkony.

podpis pacienta.....

(Nezletilý pacient je o poskytovaných zdravotních službách poučován vždy pokud je to možné, a uděluje s jejich poskytnutím souhlas, pokud je k takovému úkonu rozumově a volně vyspělý.)

Důvod neposkytnutí shora uvedených informací nezletilému pacientovi v případě, že mu informace poskytnuty nebyly .....

jméno a podpis zákonného zástupce.....

(v případě nezletilého pacienta)

V Rakovníku dne.....